

Dielektrična svojstva multiferoičnog antiferomagneta

Vedran Brusar

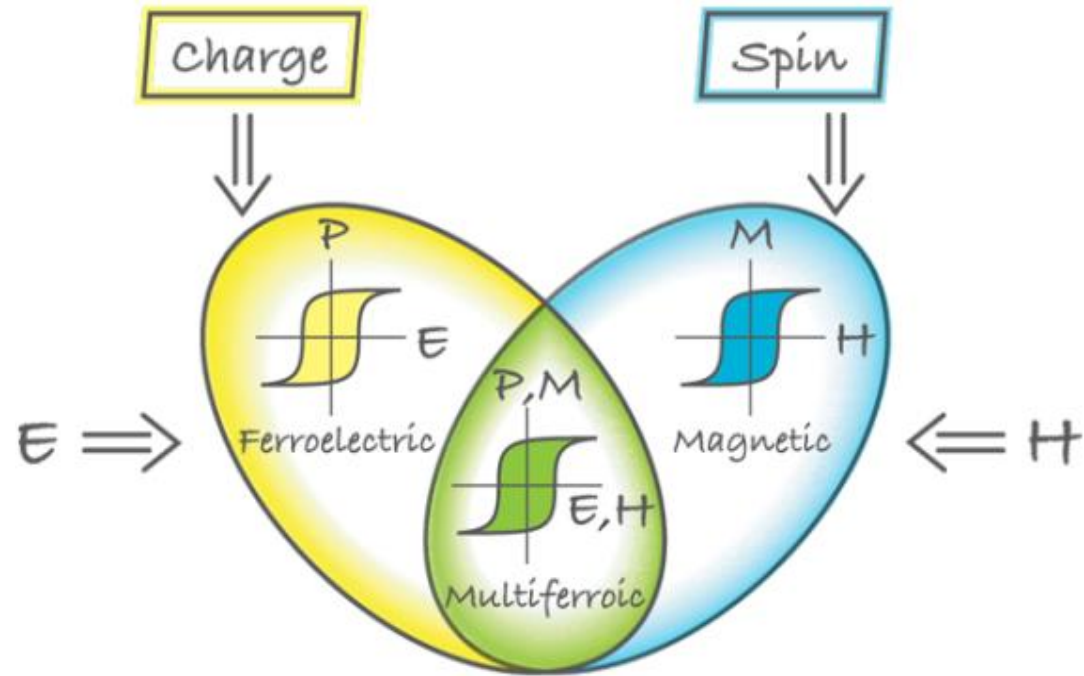
Fizički odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Bijenička 32, Zagreb

Mentor: Tomislav Ivek

Institut za fiziku, Bijenička 46, Zagreb

Multiferoici

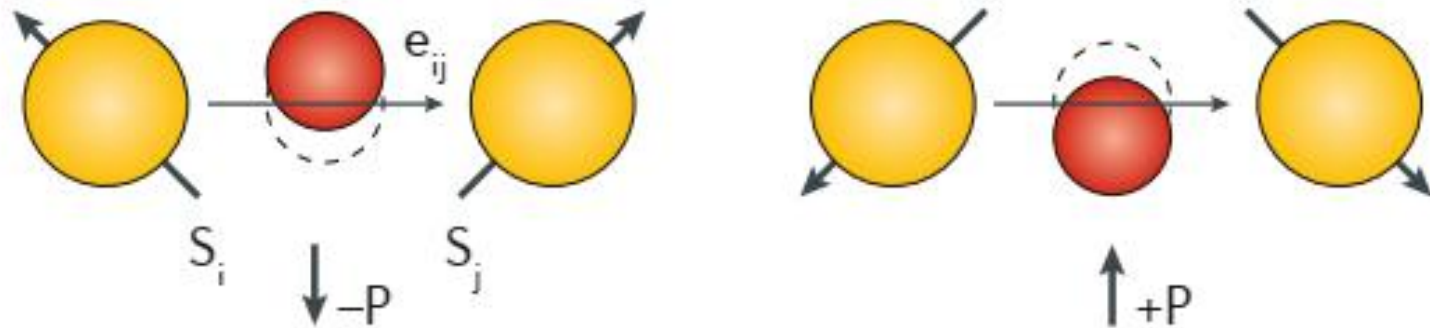
- Tip-I: magnetsko uređenje i feroelektričnosti se pojavljuju uglavnom na različitim temperaturama
- Tip-II: zajedničko pojavljivanje magnetskog uređenja i feroelektričnosti ispod temperature faznog prijelaza

Slika: Feroična svojstva materijala_[1]

Multiferoici tipa-II

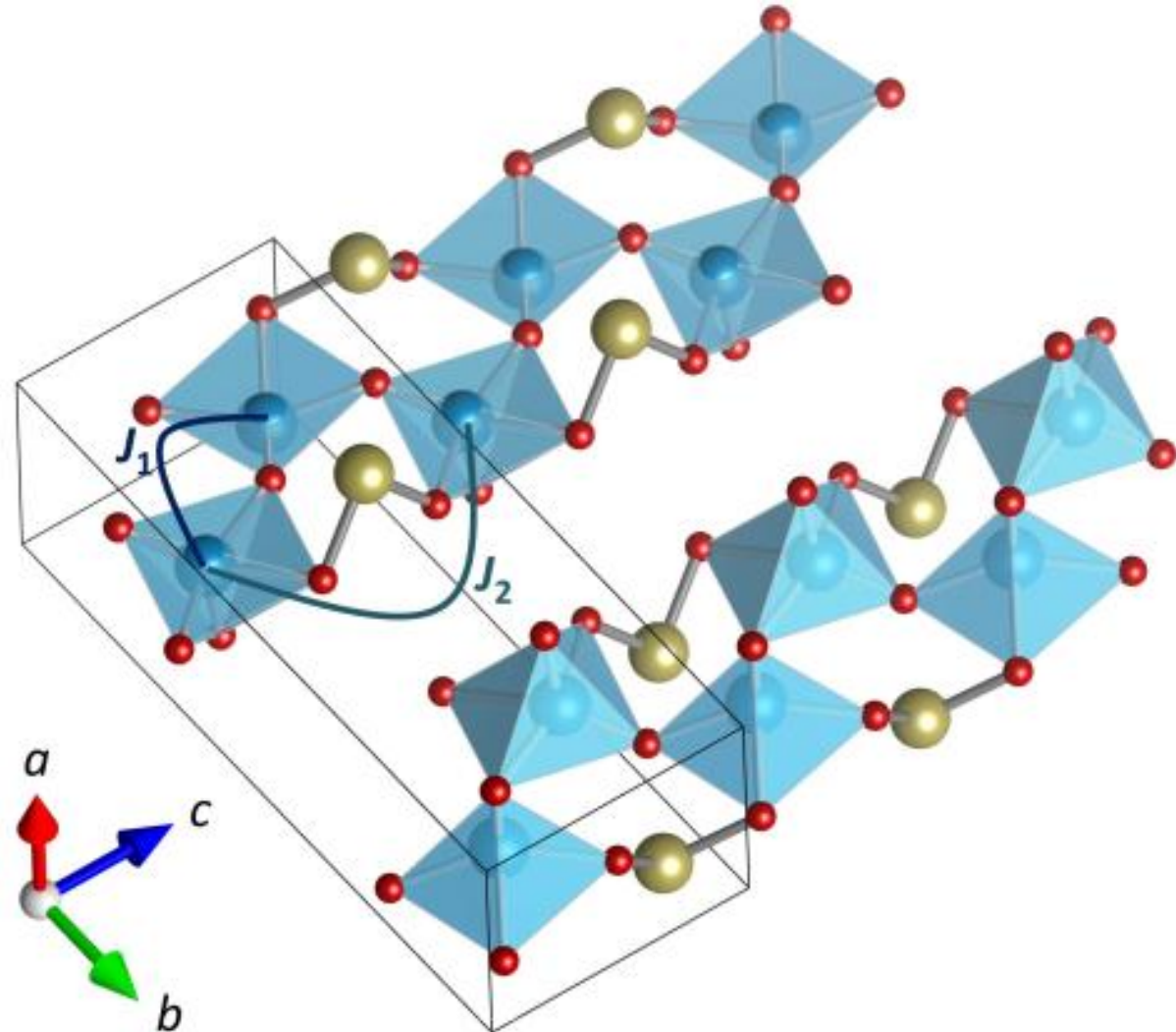
- Spiralna uređenja spinova lome simetriju prostora na inverz pomacima iona
- ➔ Stvaraju se električni dipoli
- Inverzna Dzyaloshinskii–Moriya interakcija

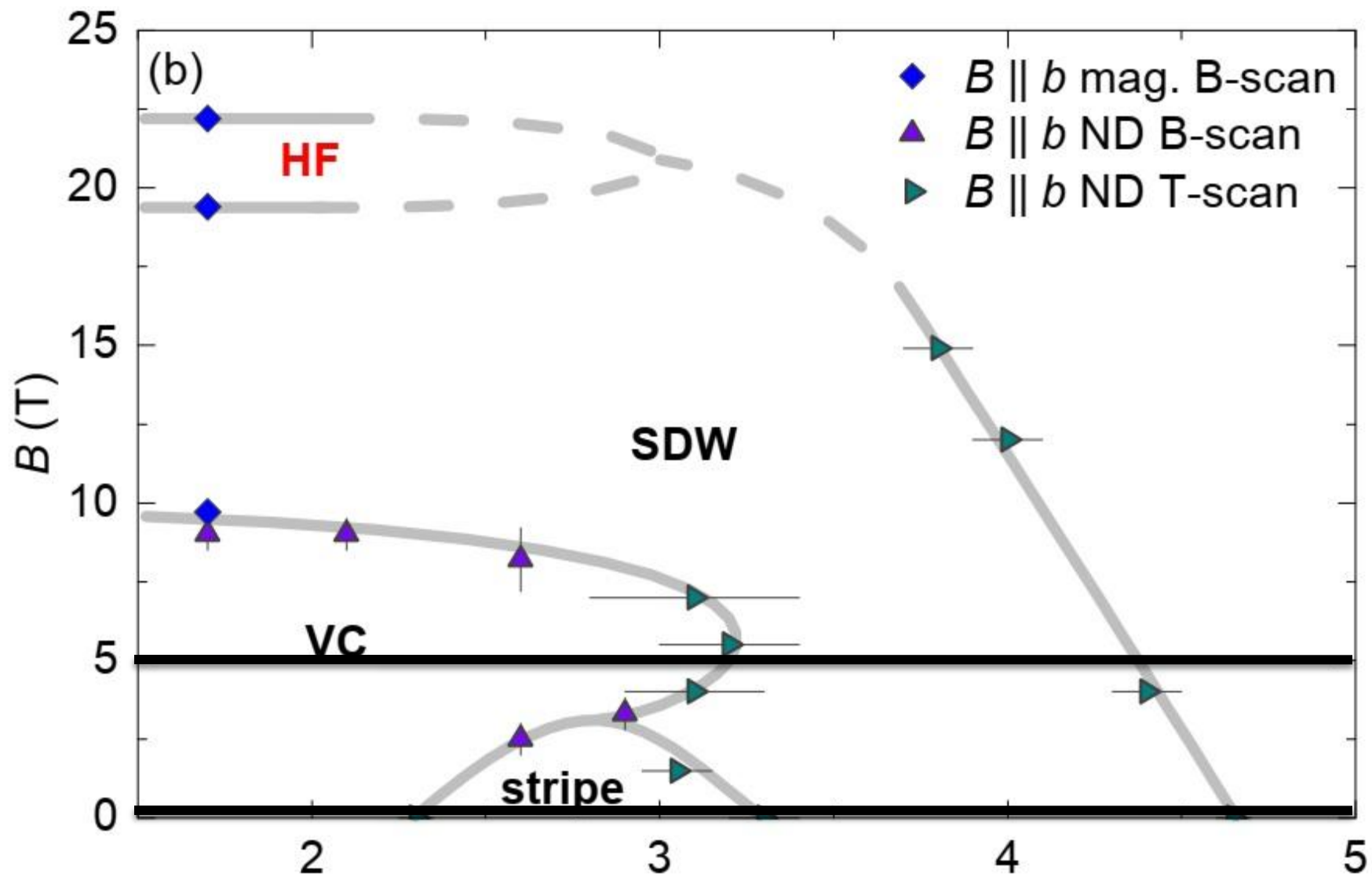
Slika: Inverzna Dzyaloshinskii–Moriya interakcija [3]

Uzorak $\beta\text{-TeVO}_4$

- Izolator
- Monoklinski kristalni sustav
- Frustrirani spinski lanac

Slika: Kristalna struktura $\beta\text{-TeVO}_4$ [4]

Slika: Magnetski fazni dijagram β -TeVO₄ [4]

Eksperimentalna metoda

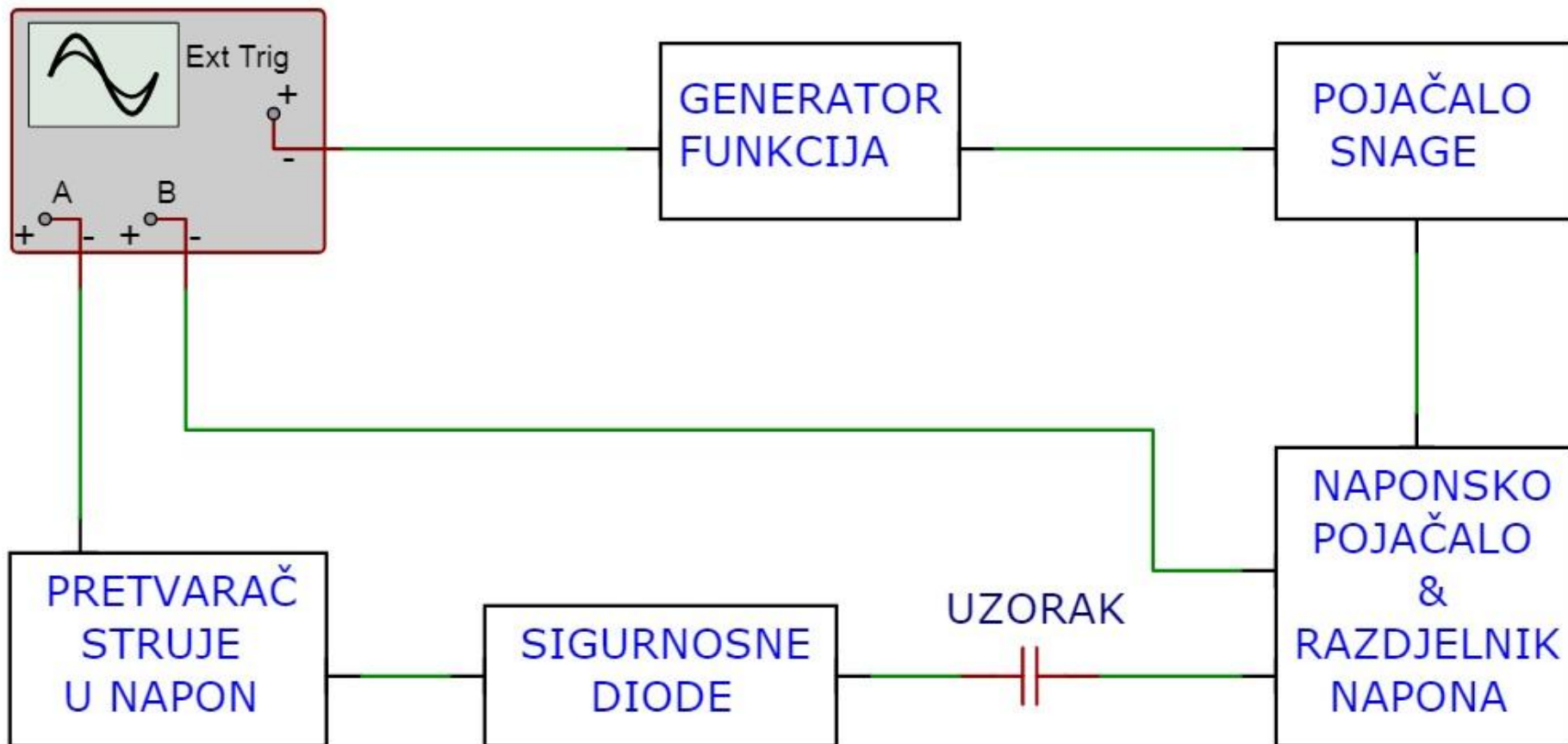
- Modificirani Sawyer-Tower most

- Naboj uzorka: $Q(t) = \int I(t) dt$

$$\left. \begin{array}{l} D(t) = \frac{Q(t)}{A} \\ E(t) \end{array} \right\} P(E) \quad (P-E \text{ petlja})$$

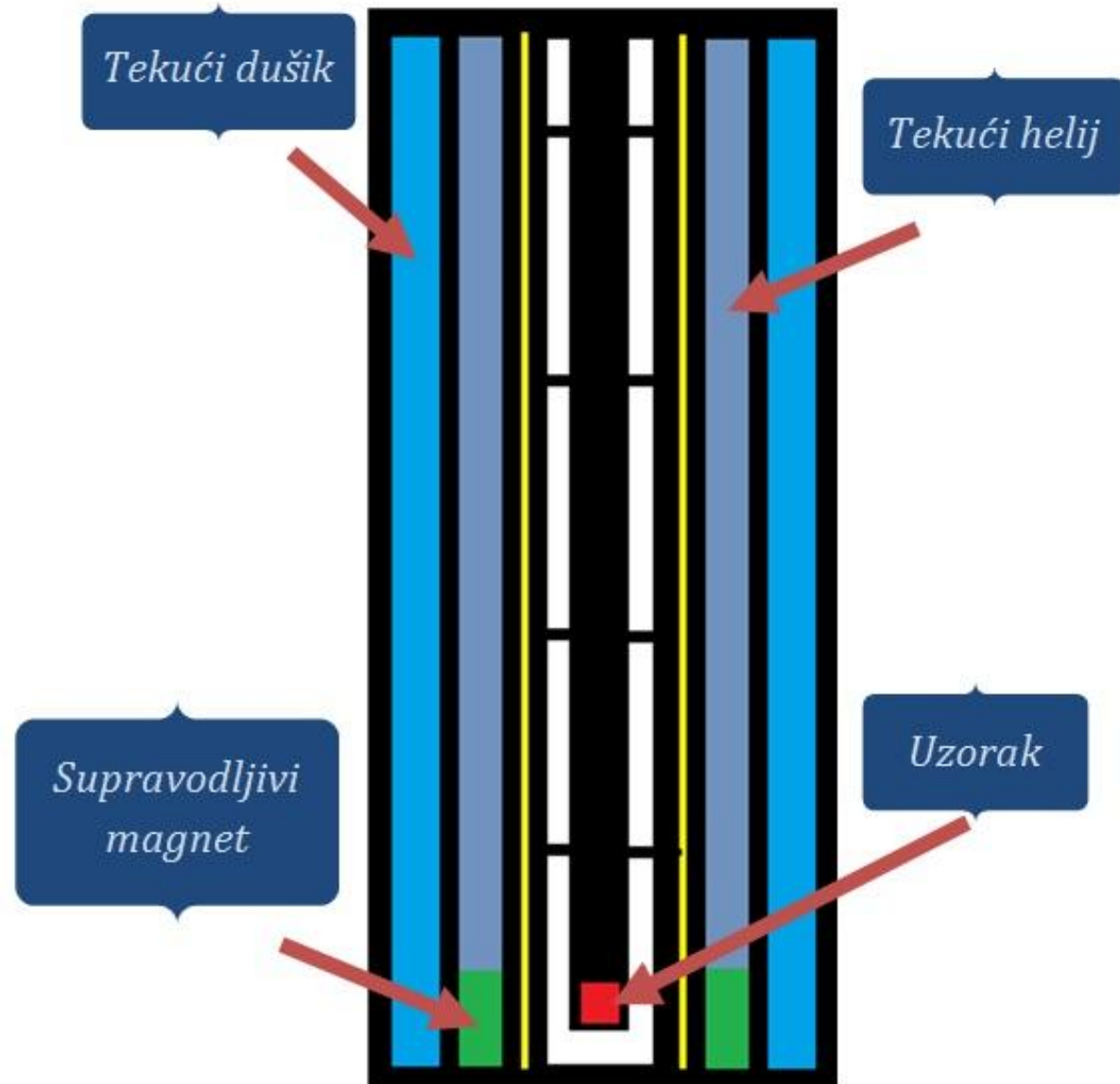
Modificirani Sawyer-Tower most

OSCILOSKOP

Slika: Shema modificiranog Sawyer-Tower mosta

Kriostat

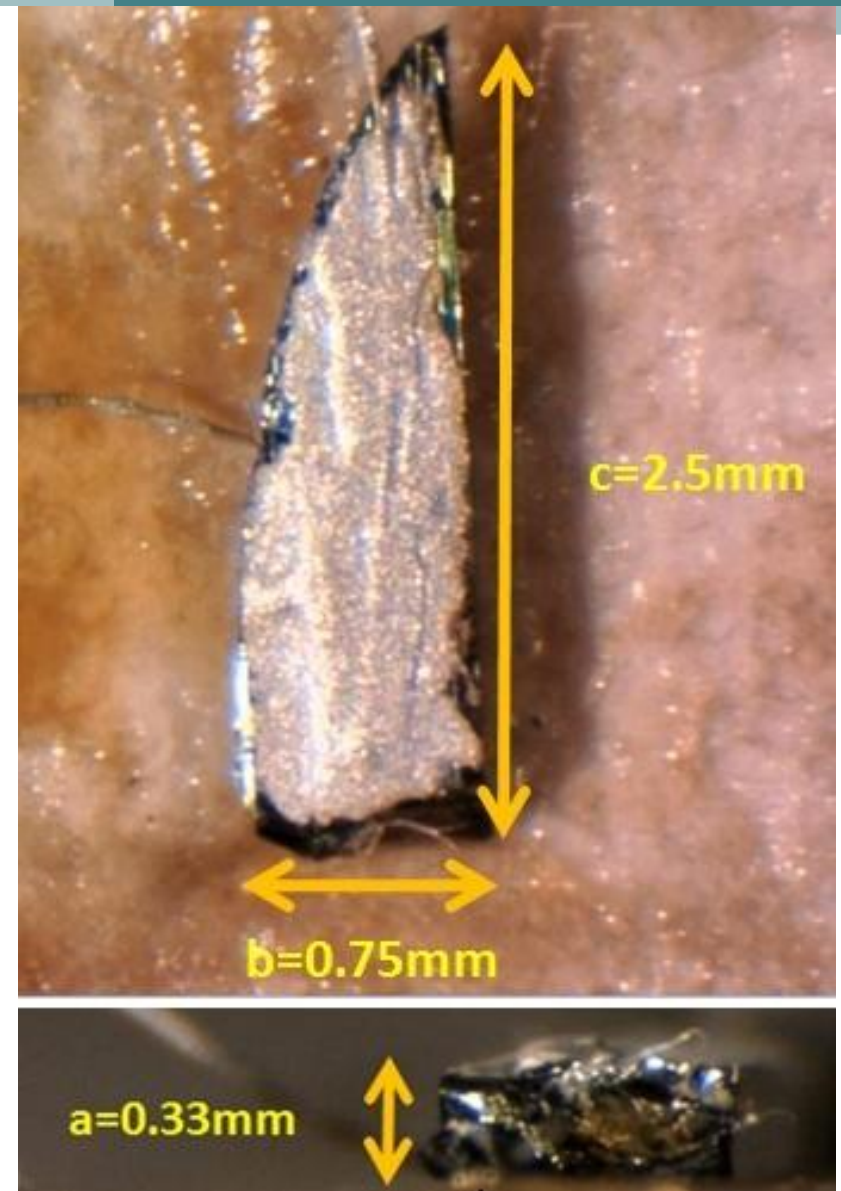

Slika: Shema kriostata

Uzorak β -TeVO₄

- Smjerovi polja:
- $E||a$
- $H||b$

Slika: Geometrija uzorka β -TeVO₄

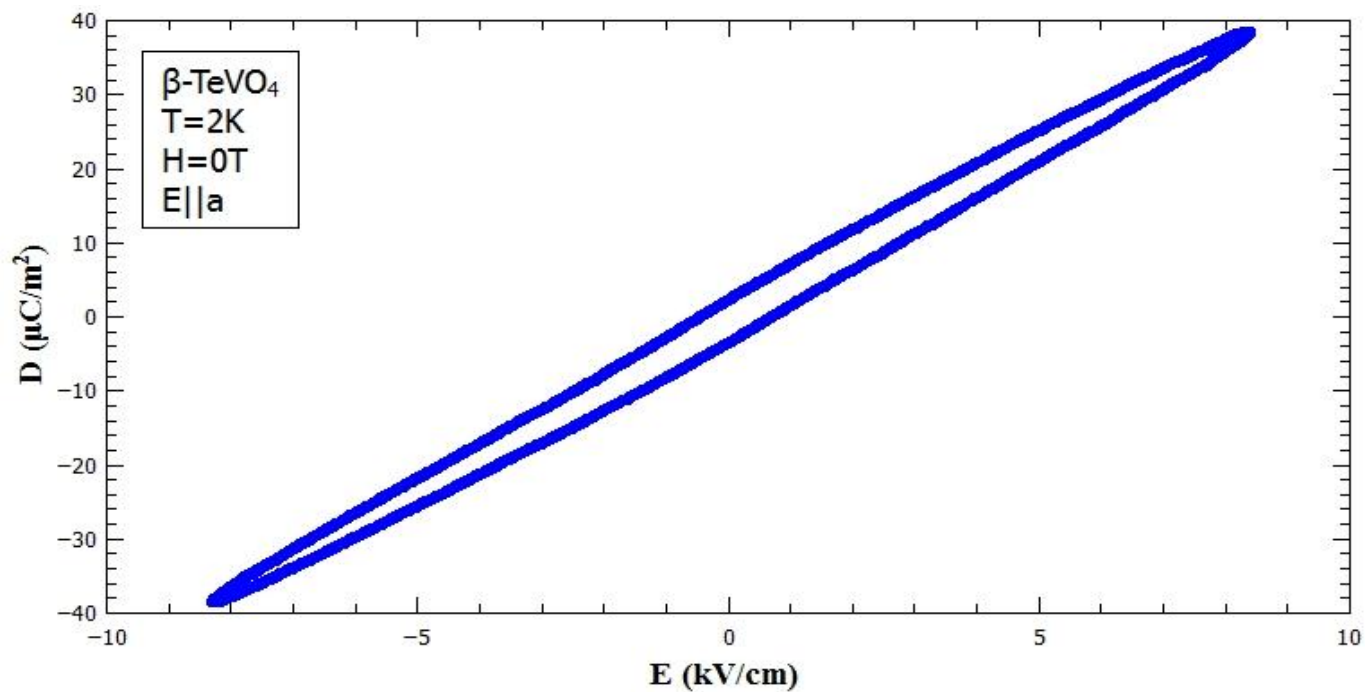
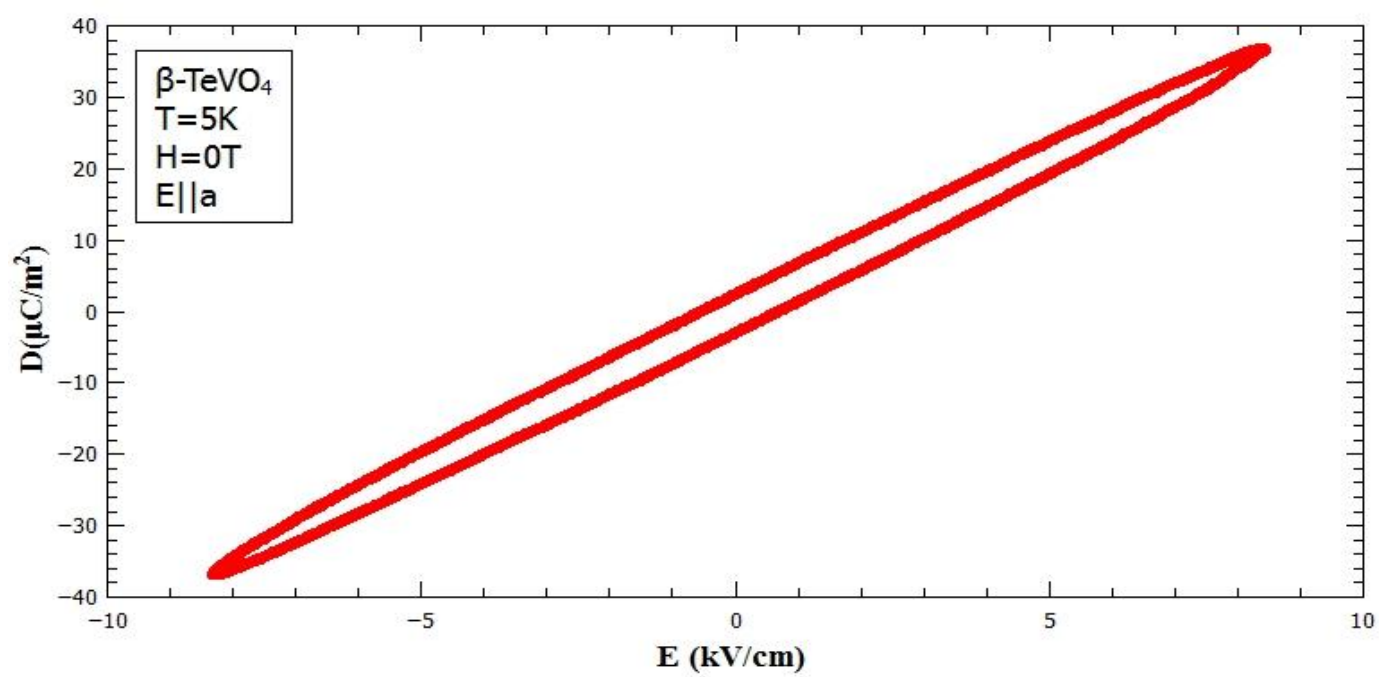
Analiza podataka

- Električni pomak sadrži više doprinosa
- Struja propuštanja: $I(t) = I_{uk}(t) - I_{leak}(t)$

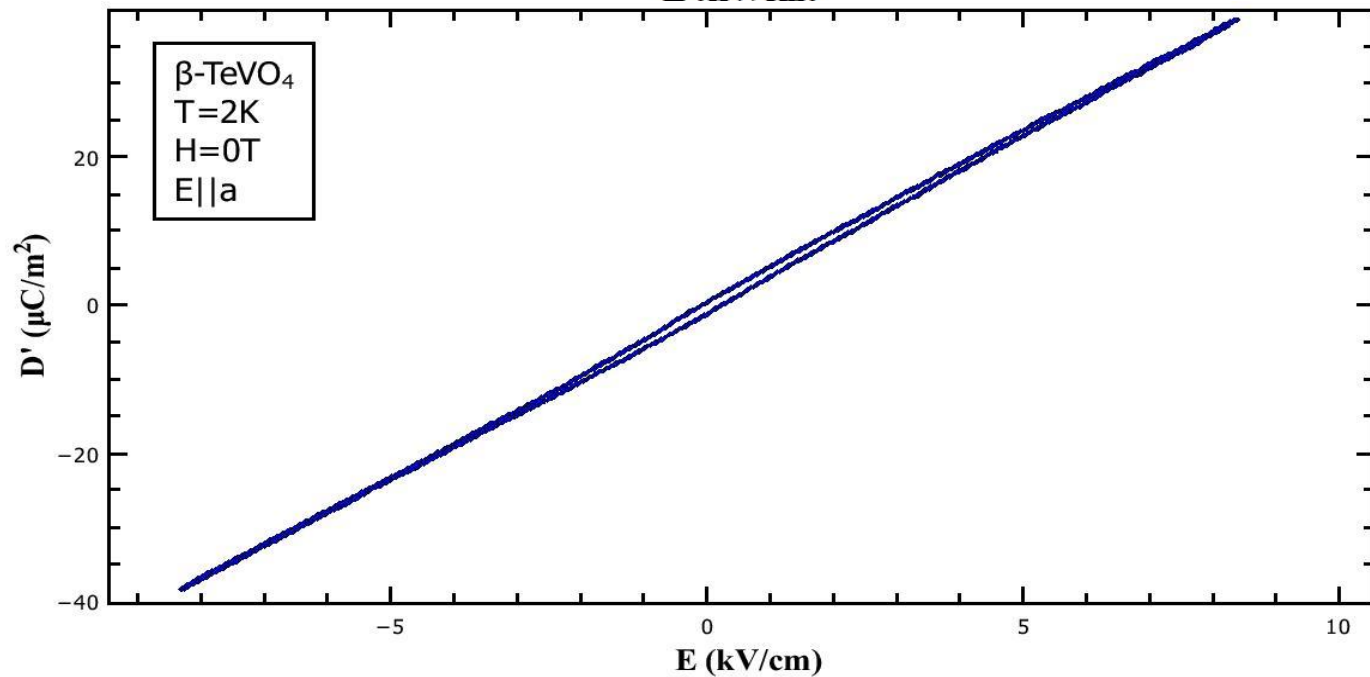
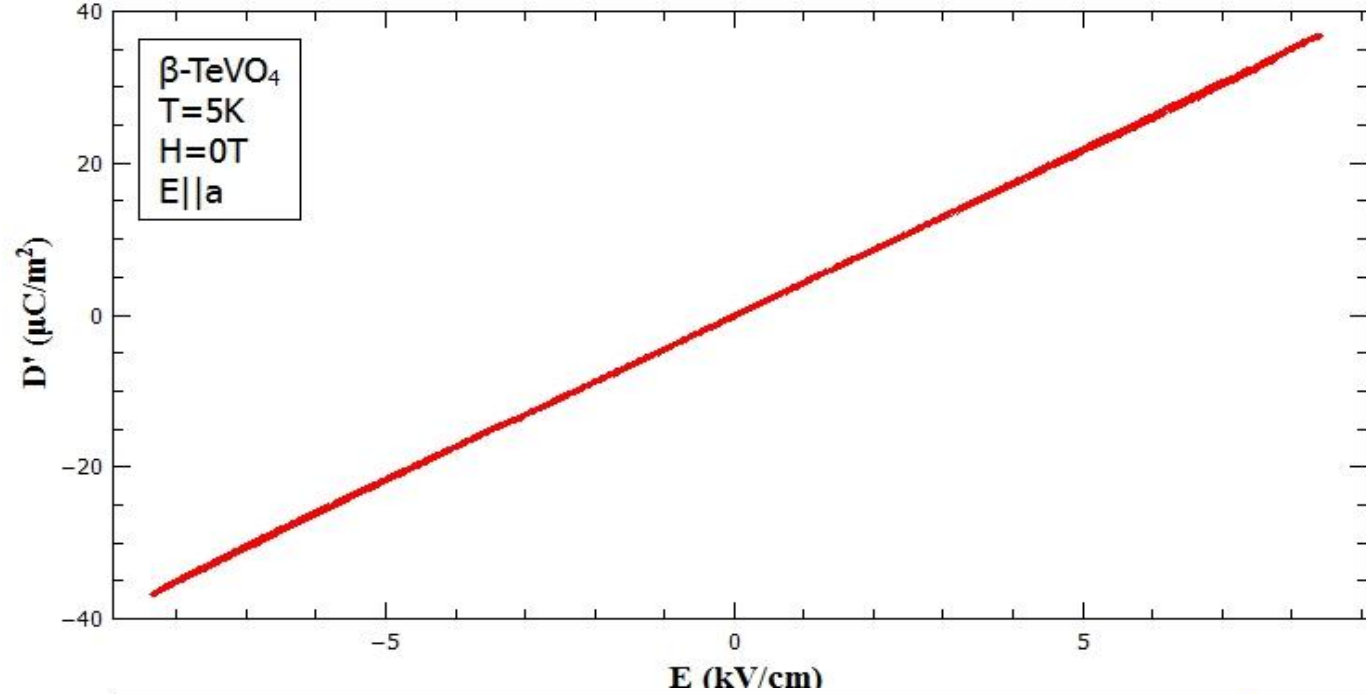
$$I_{leak}(t) = \frac{U(t)}{R_{leak}} \rightarrow D'(E)$$

- Dielektrični doprinos:

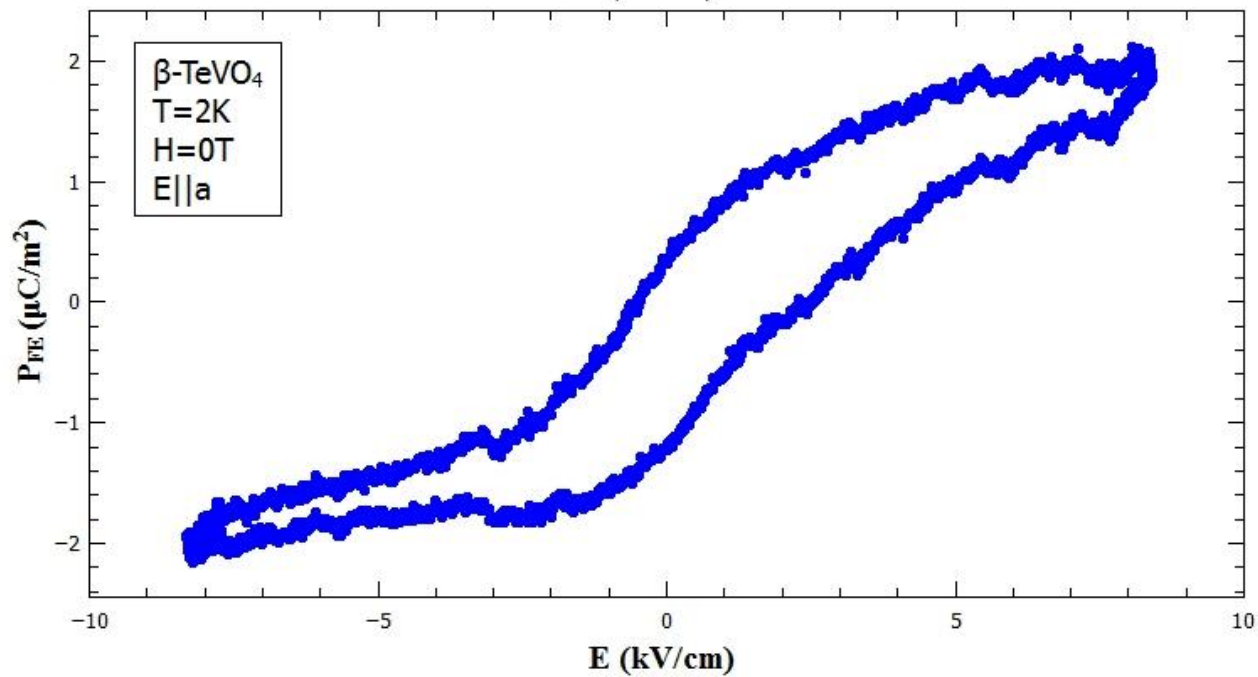
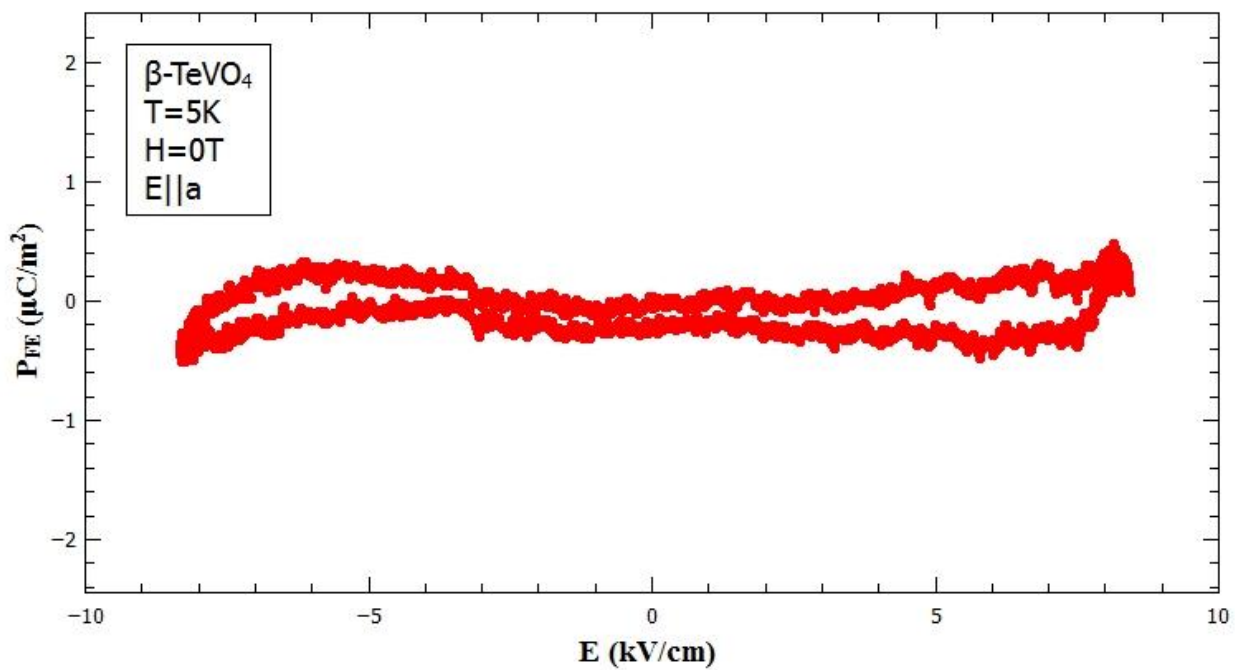
$$P_{FE}(E) = D'(E) - \epsilon_0 \epsilon_{ind} E$$

Slika: Usporedba električnih pomaka

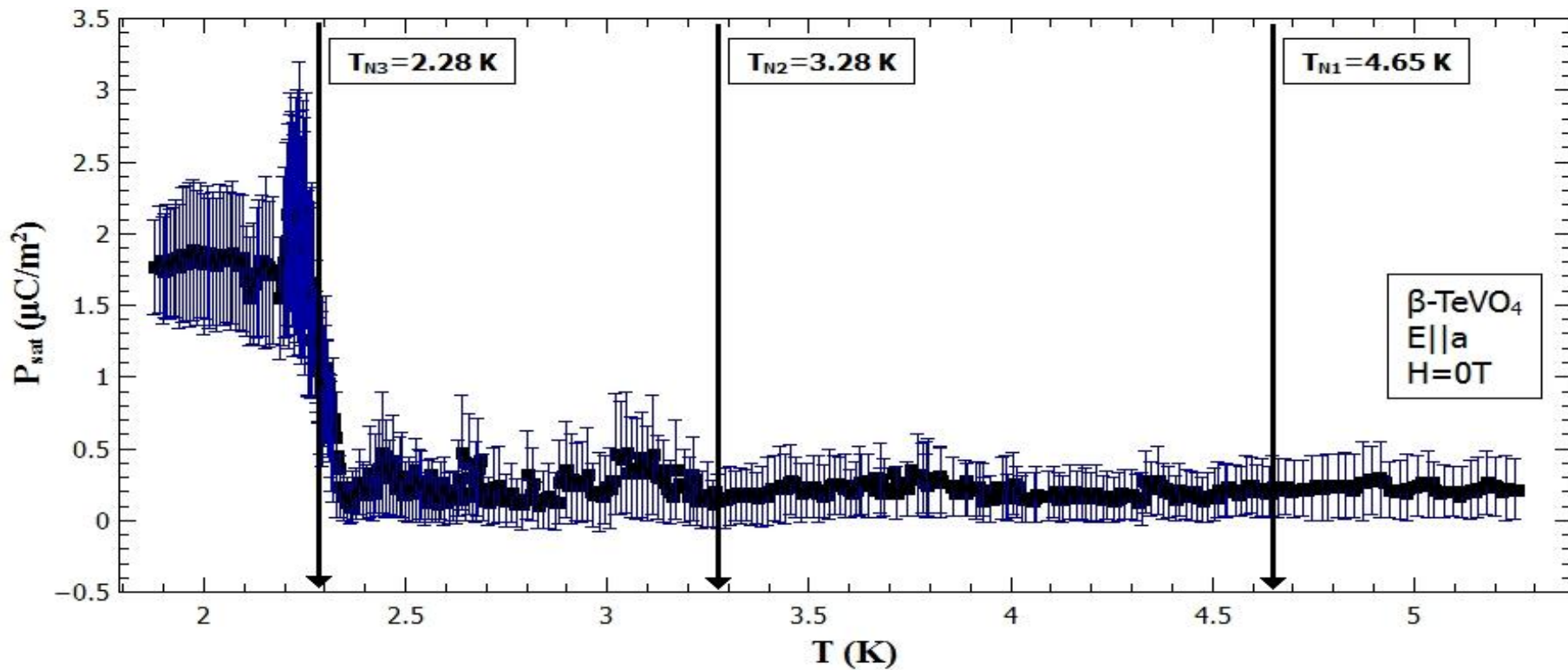
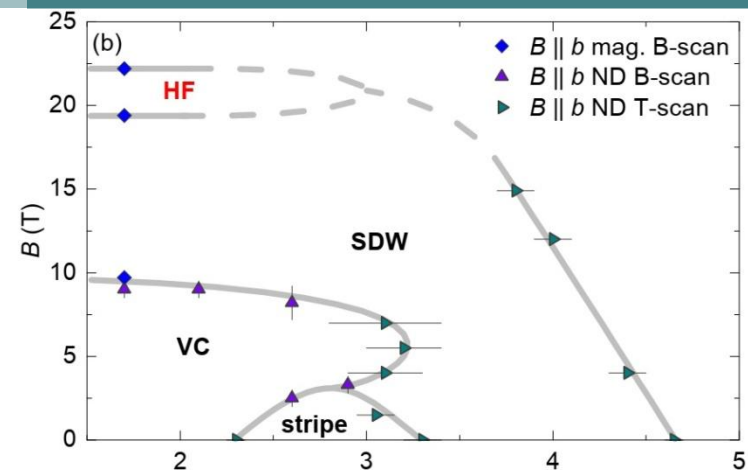
Slika: Usporedba električnih pomaka. Doprinos struje propuštanja je oduzet.

Slika: Usporedba feroelektričnih polarizacija

Rezultati

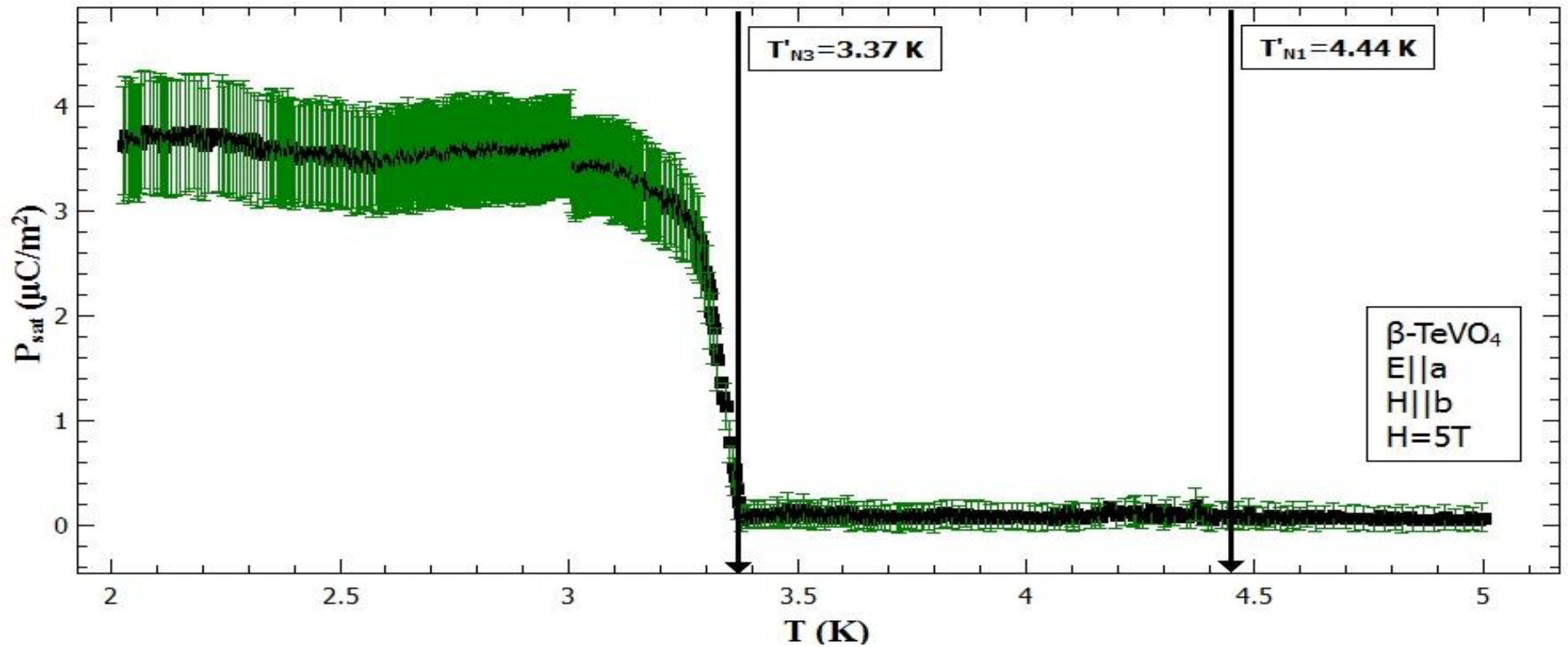
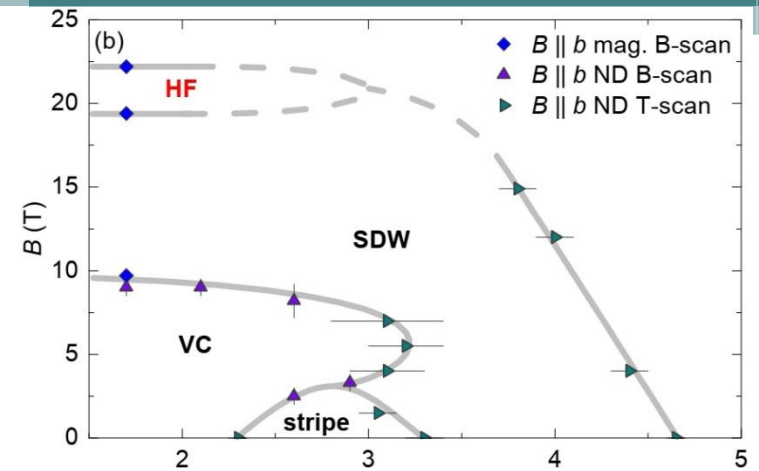
H=0T

Slika: Ovisnost saturacijske polarizacije o temperaturi

Rezultati

H=5T

Slika: Ovisnost saturacijske polarizacije o temperaturi

Zaključak

- Cilj eksperimenta je bio utvrditi dielektrična svojstva kristala β -TeVO₄ na niskim temperaturama (<5K) koja pripadaju različitim magnetskim uređenjima
- Tehnikom modificiranog Sawyer-Tower mosta je izmjerena polarizacija kristala pri magnetskim poljima od $H=0T$ i $H=5T$
- Ustanovljeno je postojanje feroelektričnosti i njeno poklapanje s vektorsko-kiralnom fazom.

Seminarski rad izrađen u Laboratoriju za magnetotransport i dielektrična mjerenja na Institutu za fiziku

Literatura

- [1] D. Khomskii , Physics **2**, 20 (2009)
- [2] Yu. Savina, O. Bludov, V. Pashchenko, S. L. Gnatchenko, P. Lemmens, and H. Berger, Phys. Rev. B **58**, 104447 (2011)
- [3] M. Fiebig, T. Lottermoser, D. Meier, and M. Trassin, Nature Review Materials **1**, 16046 (2016)
- [4] M. Pregelj, A. Zorko, M. Klanjšek, O. Zaharko, J. S. White, O. Prokhenko, M. Bartkowiak, N. Nojiri, H. Berger, and D. Arčon, Phys. Rev. B **100**, 094433 (2019)
- [5] H. Yan, F. Inam, G. Viola, H. Ning, H. Zhang, Q. Jiang, T. Zeng, Z. Gao, and M. J. Reece, Journal of Advanced Dielectrics **1**, 107-118 (2011)

Hvala na pažnji